

I

*Even buiten Guînes (Frankrijk),
donderdag 9 augustus 1917*

‘Komaan, Netje, ik vind je toch.’

‘Mijn naam is Antoinette. Netje vind ik afschuwelijk.’

‘Zie je wel dat ik je vind,’ zei Cyriel De Cruyenaere speels.

Hij liep naar de appelboom en trok er Antoinette Pynaert vanachter.

‘Je speelt het vals. Je weet dat ik het haat als je mijn naam zo verkleint.’

Cyriel keek het meisje aan. Ze was zo mooi. Haar lange blonde haren waren achteraan opgebonden. Ze droeg een champagnekleurige jurk. Haar ogen waren hemelsblauw en vormden een eenheid met de kleur van de lucht. Ze glimlachte en wreef een lok uit de ogen van Cyriel.

‘Je moet naar de kapper,’ zei ze.

‘Ik heb een uitstekende kapper hier. Jean-Philippe zet er geregeld de schaar in.’

‘Dat is eraan te zien, ja.’

Cyriel nam haar bij de hand en liep terug naar de weg. Hij deed alsof hij struikelde en trok Antoinette met zich mee. Ze slaakte een kreet en viel voorover. Cyriel ving haar behendig op, maar liet zich daarna vallen. Antoinette viel zachtjes bovenop hem en bijna raakten hun gezichten elkaar. Snel rolde ze van hem af. Cyriel ging op zijn zij liggen en steunde op zijn elleboog. Hij keek Antoinette aan. Er gebeurde iets met hem,

zoiets had hij nog nooit gevoeld. Langzaam boog hij zich naar haar toe tot zijn lippen de hare voelden. De kuise kus duurde slechts enkele seconden.

Antoinette duwde Cyriel van zich af.

‘Nee, Cyriel, nog niet.’

Cyriel ging weer op zijn zijde liggen, trok een grasspriet uit en stak hem tussen de tanden.

‘Nog niet? Betekent het dan dat ik kans maak, Antoinette?’

‘Ik weet het niet, Cyriel. Ik voel van alles maar ik weet niet hoe dit verder moet. Ik ben bang. Bang dat als ik gevoelens voor je krijg en je zou sneuvelen, ik zo triestig zou zijn.’

‘Maar je hoeft toch niet bang te zijn. Ik vecht niet aan het front. Ik ben de speciale politie van de koning. Ik zal niet sneuvelen of gewond raken.’

‘Een beetje nederigheid, Cyriel, je werkt voor mijn vader die voor de koning werkt. En hoe zat het dan met die verwonding? Je werd toch neergeschoten, terwijl je iemand bewaakte?’

‘Och, dat was niet erg. Een klein schampschot toen ik een gevaarlijke crimineel wou arresteren,’ antwoordde de jongeman stoer.

‘Hoor je nu toch bezig. De eerste avond dat je hier was, heb je nochtans niets anders gedaan dan opscheppen over hoe gevaarlijk je werk voor de koning wel is en dat je al een keer neergeschoten bent en dat je op een haar na dood was.’

De Cruyenaere keek enigszins verveeld.

‘Tja, Antoinette. Je moet dat begrijpen.’

‘Ik begrijp je wel,’ antwoordde ze, terwijl ze een zoen op zijn lippen drukte, rechtstond en wegliep.

Cyriel was eventjes van slag, maar spurtte haar na. Net toen ze de weg bereikte, greep hij haar vast en trok haar tegen zich aan. Hij streelde haar gezicht.

‘Je bent mooi, Antoinette.’

‘Jij ook, Cyriel.’

Ze was gesmolten voor de slanke jongeman, met zijn pik-zwart haar en zijn mooie bruine ogen. Ze had hem in het geniep bekeken toen hij enkele dagen geleden in zijn ontblote borst, hout kliefde voor de keuken. Ze had gezien hoe het zweet in baantjes naar beneden gleed van zijn voorhoofd, langs zijn wangen en langs de hals naar zijn borst.

De Cruyenaere zoende haar snel en begroef zijn gezicht in haar haren.

Sinds hij de kolonel naar hier was gevolgd en kennis had gemaakt met diens familie, kon Cyriel zijn ogen niet meer afhouden van Antoinette. Hij kon ’s avonds moeilijk de slaap vatten. Hij zag haar steeds voor zich en als hij ten langen leste toch in slaap viel, droomde hij over haar. Hoe ze samen gingen wandelen en hoe hij haar innig zoende. Iets wat hij in werkelijkheid nog nooit had gedurfd. Hij nam haar gezicht in zijn handen, keek haar aan en deed waarover hij droomde. Zijn lippen raakten de hare. Zijn tong forceerde zich een toegang en Antoinette liet begaan.

‘Hé daar!’

Cyriel en Antoinette schrokken, verbraken de omhelzing en keken op. Een ruiter had op hun hoogte zijn paard ingehouden. Cyriel stak zijn hand boven zijn ogen en keek in de richting van de soldaat.

‘Verdorie!’ riep hij uit.

Hij nam Antoinette bij de hand en liep naar de ruiter toe.

‘Jean-Philippe! Wat ben ik blij dat ik je zie.’

Luitenant de Lavergnies stapte van het paard en glimlachte toen hij De Cruyenaere herkende. Ze schudden elkaar hartelijk de hand.

‘Jean-Philippe, dit is Antoinette, de dochter van de kolonel.’

‘Aangename kennismaking, juffrouw,’ antwoordde De

Lavergnies terwijl hij de hand van Antoinette nam en er een kus op drukte.

Antoinette Pynaert bloosde lichtjes. De Cruyenaere trok haar hand los van De Lavergnies en hield ze stevig vast.

‘Kom je op bezoek, Jean-Philippe?’

‘In feite wel, Cyriel. Waar kan ik de kolonel vinden?’

‘Het is heel makkelijk. Je volgt deze weg en je komt zo op de binnenkoer van de Ferme du Marais. Wij logeren daar. Kom, Antoinette, we gaan ook naar huis.’

De Lavergnies besteeg zijn paard en liet het dier rustig verder wandelen.

‘Waarom heb je die man de langste weg aangeduid?’ vroeg Antoinette.

‘Omdat ik als eerste wil aankomen,’ antwoordde Cyriel en spurte dwars door de boomgaard en het veld. Antoinette trachtte hem bij te houden, maar ze verloor snel veld.

***

Op woensdag 1 augustus had kolonel Lodewijk Pynaert samen met zijn ordonnans, Cyriel De Cruyenaere, het kasteel van Bernier in Veurne verlaten om zijn familie terug te vinden in Frankrijk. Zijn vrouw Emilie, zijn dochter Antoinette en zijn zoon Norbert hadden een veilig onderkomen gevonden in het hinterland van Calais. Ze betrokken er een apart gebouw van de Ferme du Marais. Het was bijna drie jaar dat Pynaert zijn familie niet meer had gezien. Heel soms kreeg hij een brief die toch tot op het front geraakte of tot in het kasteel van Bernier. Hij wist dat ze veilig waren. Temeer daar er in Calais een Belgische militaire basis was gevestigd. Zijn familie logeerde in het dorpje Guînes. De streek was niet bezet geraakt door de Duitse legers. Pynaert had vernomen dat er heel sporadisch een Duitse

boot het Pas-de-Calais binnenvoer en vandaar de kustbescherming van de Fransen onder vuur nam. Maar ze bakten er niet veel van en de Franse kanonnen slaagden er steeds meer in om die indringers tot zinken te brengen.

Pynaert genoot van het weerzien met zijn familie en ook van het feit dat hij zich ver achter het front bevond. In het kasteel van Bernier was het ook veilig, maar de bombardementen op Veurne waren zo zenuwslopend. Hier was er niets. Alleen een onbezonnen leven. Binnen enkele dagen zat het erop en moest hij naar Houtem om zich bij de koning aan te melden. Cyriel had zich onmiddellijk thuis gevoeld bij de familie Pynaert. Hij kon het goed vinden met Norbert, die opkeek naar de jonge ordonnans als die zijn heldhaftige verhalen opdiste. Lode Pynaert had zijn zoon al dikwijls op het hart gedrukt dat hij de verhalen met een korreltje zout moest nemen, maar de jongen hing aan de lippen van Cyriel, die duidelijk genoot van de belangstelling. Met zijn dochter Antoinette leek het ook wel te klikken. Hij had gemerkt hoe Cyriel en Antoinette discreet naar elkaar keken. Maar hij was er gerust in. Zijn jonge ordonnans was nog heel naïef en zijn dochter nog maar een kind. In feite waren het drie kinderen, met Norbert erbij, die het goed met elkaar konden vinden.

Lode stapte naar buiten en stak zijn pijp aan. Hij liet zich op een klein rotsblok vallen dat naast de deur stond. Hij sloot de ogen en genoot van de zon en de stilte.

‘Kolonel! Kolonel!’

Pynaert zuchtte en opende de ogen. De Cruyenaere kwam als een bezetene aangestormd. Hij schudde het hoofd.

‘Wat is er, Cyriel? Zitten de Pruisen je op de hielen?’

‘Kolonel!’ De Cruyenaere was zo buiten adem dat hij geen woord meer kon uitbrengen. Hij hijgde, boog zich voorover en plaatste zijn handen op zijn knieën. Hij ademde diep in en uit.

‘Zie je nu? Wat voor nut heeft het dat je de longen uit het lijf rent, als je me niets kan vertellen.’

Cyriel kwam langzaam recht en stak zijn vinger op.

‘Ik luister, Cyriel,’ zei Pynaert rustig.

‘Kolonel...’

‘Ja, laat maar, ik weet het al. Jean-Philippe rijdt het erf op.’

Pynaert stond op en stapte op de luitenant af.

‘Goedemiddag, Jean-Philippe. Fijn dat je ons komt opzoeken.’

‘Dag Lode, tja, ik wou er ook eens tussenuit.’

‘Ik laat Cyriel onmiddellijk een kamer voor je klaarmaken. Tenminste als hij op adem kan komen.’

‘Hoe komt hij trouwens zo snel hier? Daarnet zat hij nog gewoon langs de weg. Ik ben te paard en ben na hem aangekomen, dat kan toch niet?’

Pynaert moest lachen.

‘Ik veronderstel dat de schavuit je via het dorp heeft gestuurd. Dat is een omweg van zo’n twee kilometer. Hij is door het veld komen aanlopen. Hij wou waarschijnlijk als eerste aankomen om te melden dat je in aantocht was.’

‘Hij zal ook nooit veranderen.’

‘Ik vrees het,’ beaamde Pynaert.

‘Kom binnen, dan stel ik je aan mijn familie voor.’

De Lavernies volgde de kolonel naar binnen, terwijl hij De Cruyenaere een schouderklopje gaf.

‘Ik was hier toch eerst,’ reageerde Cyriel.

***

Na het avondmaal, wandelden de Lavernies en Pynaert over de binnenkoer tot aan de boomgaard. Een grote zwerm muggen draaide rond tussen het door de zon verbrande gras en de

eerste takken. In de stralen van de ondergaande zon was hun snelle dans te bewonderen.

Pynaert wandelde verder tussen de bomen en kwam aan een open plek. Enkele bomen waren er gekapt en de niet uitgegraven boomstronken deden dienst als bankje. Lodewijk ging zitten en deed teken aan de Lavergnies. Hij haalde een fles calvados en twee glaasjes uit zijn jaszak. Hij plaatste ze op de derde boomstronk.

‘Schenk maar in, Jean-Philippe,’ zei Pynaert, terwijl hij zijn pijp stopte.

De Lavergnies vulde de glazen, gaf er eentje aan Pynaert.

‘Gezondheid, Jean-Philippe en dat deze oorlog vlug voorbij mag zijn.’

‘Gezondheid, Lode.’

Ze dronken hun glas leeg.

‘Goed spul,’ zei de Lavergnies, ‘hoe kom je eraan?’

‘Veel boeren hebben hier een immense voorraad aan wijn en alcohol. Ze hebben alles opgeslagen voor de oorlog. Nu verkopen ze die voorraad aan de officieren die hier komen uitrusten.’

‘Zij verdienen er dus goed aan?’

‘Och, wat wil je. Ik heb die fles gekocht met de bedoeling om ze met jou in Veurne te kraken. Maar deze gelegenheid is beter.’

Pynaert schonk de glazen vol.

Hij keek tussen de bladeren naar de zomerse hemel die nu rood-geel kleurde.

‘Wanneer ga je het mij vertellen?’

‘Wat bedoel je, Lode?’

‘Ik denk niet dat je naar hier bent gekomen om even te keuvelen, toch?’

‘Een van ons moest in Houtem blijven, Lode. Mocht er iets gebeuren waarbij de koning ons nodig zou hebben.’

‘Hij kon dan wel een koerier hebben gezonden.’

‘Zo werkt het niet, Lode. Als de koning je nodig heeft, gaat hij geen koerier sturen. Hij stuurt iemand die hij voor de volle honderd procent kan vertrouwen.’

‘Zo iemand als jij.’

‘Je hebt het begrepen.’

‘Wat scheelt er dan?’

‘Iets bizars, Lode. Sinds enkele dagen zijn er twee officieren verdwenen.’

‘Zijn ze gedeserteerd?’

‘Die mogelijkheid hebben het opperbevel en de gendarmetrie natuurlijk eerst geopperd, maar uit navraag bij hun compagnies bleken de twee mannen zeker voor geen kleintje vervaard. Ze zouden hun mannen nooit in de steek laten.’

‘Wat kan er dan gebeurd zijn?’

‘Er zijn theorieën dat de Duitsers hen ontvoerden om hen te ondervragen.’

‘Waar zijn ze verdwenen?’

‘Niemand weet het, Lode.’

Pynaert schudde het hoofd.

‘Iemand moet iets gezien hebben. Heeft de gendarmerie een onderzoek gedaan?’

‘De gendarmen denken nog steeds aan desertie.’

‘Je bedoelt dat ze niets doen?’

De Lavernies haalde de schouders op.

‘Ik geloof niet in een ontvoering,’ zei Pynaert.

‘Tiens, was jij niet de eerste die zei dat geen enkel spoor overgeslagen mocht worden?’

Pynaert knikte.

‘Ja, je hebt gelijk.’

‘De koning wil dat je de zaak onderzoekt.’

‘Daar was ik al bang voor. Wanneer wil de koning me zien?’